

PhDr. Ing. Jindra Broukalová PhD.

Posudek bakalářské práce Ondřeje Nuzíka

„Zur Darstellung der Natur in Johann Wolfgang von Goethes Roman Die Leiden des jungen Werthers“

Ve své bakalářské práci se autor zabývá analýzou ztvárňování přírody v románu Johanna Wolfganga von Goetha Utrpení mladého Werthera, který je jedním z nejnámějších děl nejen německé, ale i evropské a světové literatury. Toto téma přitom nahlíží nejen z hlediska literárně vědného, ale všímá si i jeho filosofických a filosoficko-náboženských souvislostí. Otázku, proč si dané téma zvolil, vysvětluje autor v úvodu čtenářskou zálibou v Goethově díle i svou láskou k přírodě. Na základě slovníkových definic v úvodu také poukazuje na skutečnost, že německé slovo „Natur“, které vzniklo z latinského slova „natura“ neznamená pouze přírodu ve smyslu nebeských těles, hornin, minerálů, rostlin a zvířat, ale i přirozený stav věcí tedy to, co v češtině označujeme slovem přirozenost. Toto vysvětlení má v kontextu filosofických a literárních směrů 18. století velký význam.

Ve druhé kapitole přináší autor stručný nástin Goethovy biografie, v níž především osvětluje básníkův celoživotní hluboký zájem o přírodu a přírodní vědy a uvádí příklady, jak se Goethův vztah k přírodě projevuje v jeho dílech. Zmíněna je i recepce Goethových názorů na přírodu slavným českým přírodovědcem J. E. Purkyněm. Protože bylo Goethovo vnímání přírody ovlivněno filosofickými směry panteismem a deismem, přináší autor v této kapitole zároveň stručné vysvětlení těchto pojmů. Jak autor uvádí v anotaci, zabývá se ve své práci tím, jak přírodu vnímá jednotlivý člověk mladý Werther, proto se v poměrně rozsáhlé třetí kapitole zaměřuje na analýzu tohoto člověka. Ve své analýze se věnuje nejen Wertherově sociálnímu statutu a jeho vzdělání, ale i jeho čtenářským zálibám a uměleckým sklonům a především jeho intenzivnímu, i když nikoli bezkonfliktnímu vztahu k lidem. Tato kapitola obsahuje i stručný náčrt děje románu a úvahu o jeho literárně historickém zařazení. Kapitola 4 pak přináší již samotnou analýzu toho, jaké přírodní prvky mladý Werther vnímá a jakým způsobem to činí, přičemž autor zvláštní pozornost věnuje takzvané „wertherovské periodě“. Jednotlivé části kapitoly 4 jsou věnovány analýze ztvárňování konkrétních přírodních prvků, jako jsou voda, stromy a listí, živočichové, zahrady a lesy i nebeská tělesa. V samostatných podkapitolách se také autor alespoň ve zkratce pokouší tématizovat Goethův vztah k těmto přírodním prvkům. V páté kapitole se potom autor celkově zamýšlí nad Wertherovým vztahem k přírodě zejména nad tím, proč je příroda pro Goethova hrdinu tak důležitá a jak lze jeho chápání přírody nahlížet z filosofického hlediska. Jelikož filosofické koncepce panteismu a deismu, které jsou zde relevantní, pracují v neposlední řadě i s pojmem Boha, zamýšlí se autor i nad Wertherovým vztahem k Bohu. Protože při psaní románu Utrpení mladého Werthera vycházel J. W. von Goethe do značné míry z vlastních prožitků, klade si autor bakalářské práce otázku, do jaké míry je Wertherovo vnímání přírody blízké vnímání samotného Goetha, a pokouší se na ni nalézt odpověď.

Ve své bakalářské práci autor prokázal, že je na základě vlastní četby Goethova románu Utrpení mladého Werthera a studia sekundární literatury schopen analyzovat a interpretovat literární text, přičemž ho dokáže vnímat i v širším filosofickém rámci. V řadě případů by ovšem bylo možné a potřebné interpretaci prohloubit a upřesnit, to platí zejména o páté kapitole, v níž autor odpovídá na otázku, proč je příroda pro mladého Werthera tak důležitá. Také výběr citací z románu by bylo možné rozšířit, některých zajímavých míst si autor patrně vůbec nevšimnul. Úrovní předkládané bakalářské práce by jistě prospělo i zohlednění většího počtu titulů sekundární literatury. Anotace vhodným způsobem uvádí do zpracovávané problematiky a resumé přibližuje strukturu práce a podává informativní a přehledný souhrn výsledků, k nimž autor dospěl. Cenné je, že autor myšlenkově náročné téma zpracovává

v němčině, autor se však nevyhnul gramatickým chybám a stylistickým i formulačním neobratnostem. Dost neobratně například působí jeho vysvětlení (viz s. 7), proč v textu bakalářské práce používá název románu ve znění Die Leiden des jungen Werther.

Závěrem bych ráda položila tyto otázky: Jaký vztah k výtvarnému umění měl Johann Wolfgang von Goethe? Lze ve Wertherově chápání přírody najít styčné body s ideemi představitelů hnutí Sturm und Drang? Hrají ve Wertherově vnímání přírody nějakou roli i hory?

Bakalářskou práci Ondřeje Nuzíka doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: dobře " 3 "

V Praze dne 27. 5. 2013